

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Laptulajdonos: ZICHERMANN HERMAN.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.	
Egész évre	4 kor. — fl.
Fél évre	2 " — "
Községeknek	1 " 24 "
Egyes szám ára 10 fillér.	

Hirdetési díjak:

Négy hasábos petit sorért 20 fillér. Nagyobb és többszöri hirdetéseknel igen kedvező engedmények tételnek. „Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fillér.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. L. utóda, Budapest: Goldberger A. V., Általános tudósító VII. Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bernát, Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában: A. Oppelék, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz.
Felelős szerkesztővel értekezhetni naponta déli 1—2 óra közt.
Kéziratok vissza nem adódnak.

Helyet a társadalomnak.

Debreczen, nov. 10.

Az iparfejlesztés kérdése általános érdeklődés tárgyát képezi. Mióta szőnyegen van, a legfontosabb gazdasági kérdések nagy népszerűségnek örvendenek, úgy, hogy a kikennekelte közgazdasági kérdésekkel soha nem foglalkoztak és főképp iparunk iránt a legnagyobb közönyt tanusították, ma egész helyes ítélőképességgel elmondják nézeteiket az önálló vámtérületről, a tömeges gyáralapítások horderejéről, az állami szubvenczióról, munkásképzésről stb. és helyes lehet a feltevés, hogy az érdeklődés az iparfejlesztés teoriája iránt magában hordja a gyakorlati iparpártolásnak is érett magvát.

Kétségtelen, hogy ezen országiszerte a legintenzívebben megindult érdeklődést lakadni engedni nem szabad és oly tényezőre van szükség, mely hivatásszerűleg élesíti az iparpártolás iránti vonzalmat és a nemzetösszjárára azt értékesíti. Itt a hatóságok a társadalom összességének támogatására számítanak és joggal várják, hogy ezen tényező a társadalom kebeléből alakuljon.

A mi eddig történt, főképpen a hatóságok műve volt. A minnek még történnie kell, a társadalomnak feladata lesz. A kormány iparunk fejlesztése iránt hathatós lépéseket tett és az ipari és kereskedelmi testületek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy e lépések sikeresek voltak. Még csak a társadalom teljesítménye nem elégít ki senkit, bár érdeklődése hasznosítható, ez legfőbb és végeredményében egyetlen feladata legyen az alakuló iparpártoló szövetségeknek.

Hogy a munka és vezetés eddig teljesen a hatóságok kezében volt, könnyen kételyt támaszthat az iránt, mi marad az activ munkából a társadalomnak?

Pedig a hatóság intézkedéseivel csak

tápot nyújthat a társadalomnak az érdeklődésre, de mint olyan, a legalkalmatlanabb faktor az társadalommal az intim együttműködésre.

Igy tehát a ma fennálló ipari és kereskedelmi testületek is, melyek mind hatósági színezettel és jogokkal bírnak, alkalmasnak arra, hogy a társadalom hazafias akciójának népszerű vezetői legyenek. A társadalom hazafias mozgalmát csak egy társas jellegű, az összes társadalmi tényezők rokonszenvét bíró, minden hivatalos színezettől ment társadalmi szövetség vezetheti, mely az iparos, kereskedő és fogyasztó érdekeit egyaránt szíven viseli, a mutatkozó disszonanciákat eloszlatja és egyedül iparunk fejlődését tartva szem előtt, mindhárom tényező érdekeit összhangzatba hozni igyekszik.

De nem csak az a körülmény, hogy a fennálló testületek hatósági színezettel bírnak, teszi őket képtelenné az iparpártolási mozgalom alkalmas vezetésére.

A kereskedelmi csarnok, az Országos Iparegyesület stb. oly tömördek sok más kérdéssel is foglalkoznak, az iparosok és kereskedők annyi meg annyi közigazgatási kérdéseit ölelik fel, hogy az iparpártolás ügyének teljes erejüknek csak anyadrészt szentelhetik, a hány kérdéssel még ezenkívül foglalkoznak. Már pedig iparunk fejlesztésének ügye és az egész társadalomnak meghódítása oly munkásságot igényel, melyet ezer meg ezer ettől teljesen eltérő kérdéssel egy süveg alatt megoldani nem lehet.

Ezek azok a szempontok, melyek az iparpártoló szövetségeknek minél nagyobb számban való létesítését szükségessé teszik s egy a központban működő, hatalmas arányú szövetség által való vezetését teszik kívánatossá.

De van egy harmadik szempont is, mely

az iparszövetségek létesítését sürgeti és p. hogy sem az iparosok országos egyesülete, sem a kereskedők különálló testületei, sem önmagukban, sem együttesen, még ha kizárólag csak az iparfejlesztés ügyének szentelnék működésüket, e kérdést a társadalmi elem mellőzésével meg nem oldhatják. Oly szövetség lehet erre egyedül hivatott, melyben az iparosok, kereskedők és a fogyasztó nagyközönség egyaránt képviselve van, mely tehát a dolgokat nem egyoldalú világításban látja, hanem megtalálva az érdekek közötti látszólagos eltéréseket, kölcsönös lemondások és engedmények árán a 3 tényező összérdekeinek szem előtt tartásával a nemzeti közjó javára azokat kiegyenlíti.

Itt mutatkozik aztán a legfőbb szükség annak, hogy a fennálló ipari és kereskedelmi egyesületeknek hathatós támogatására az iparpártoló szövetségeknek nagy szükségük létszen, mert az ipari és kereskedelmi szempontokat kiformalva ők szolgálatják és az iparpártoló szövetség méri azokat össze a társadalmi összeség érdekeivel. Az iparpártoló szövetség tehát nem ütközik össze ezek jogaival, hanem kölcsönös támogatással és harmonikus együttműködéssel a társadalmi elemnek a küzdelembe való bevonással az iparpártolás ügyének tágabb keretet ad.

Ha ezen szempontok teszik szükségessé az iparpártoló szövetségeknek létesítését s ezen felsorolt indokok követelik, hogy a vidéken máris működő és a jövőben létesítendő iparpártoló szövetségek a Budapestben megalakult „Magyar Iparpártolási Szövetség” vezetése alatt működjenek, mert egyedül ez felel meg a felsorolt három követelménynek, akkor ezen szempontok már meg is világítják a szövetség összes feladatait és kifejezői rendeltetésének.

Az iparpártolási szövetségnek, tekintet-

tel arra, hogy az alakítandó vidéki fiókszövetségekkel az egész országot behálózva, befolyást kell gyakorolni az egész ország fogyasztó közönségére a hazai ipar termékeinek pártolása iránt. A szövetség tagjainak a szövetség céljaival és ebből folyó kötelezettségeivel azonosítani kell magukat, miáltal a tagok mintegy erkölcsi kényszer alatt állanak, hogy az iparpártolásnak a szövetség által megjelölt módjaihoz hiven alkalmazkodjanak.

A hazai árut kereső közönségnek a kereskedők végtére saját érdekükben nem fognak külföldit adni és ha a szövetség azon kereskedőket a nyilvánosságának fogja átadni, kik külföldi árut magyar gyanánt adnak el, a magyar ipar czégére alatt történő visszaélések a minimumra fognak redukálódni.

— á. —

A tömeg nyomora.

Debreczen, nov. 10.

Az idő őszrefordultával, a hűvösebb napokkal és a hosszabb éjszakákkal párhuzamosan egyre hangosabb lesz a városok néptömegeinek kenyérkérő szava is. Így volt ez a múlt évben; az idén másképpen, de rosszabbul van. A munkát kereső, de nem találó embereket valami néma kétségbeesés fogja el. Nem kenyeret kérnek, hanem utlevelet. Itt akarják hagyni hazájukat, amely nem bírja őket eltartani. Nem kiabálnak, nem követelnek. Helyettük egykori munkaadóik, a gyárosok és a vállalkozók fordultak a kormányhoz, hogy segítsen, ha tud, azon a nagy válságon, mely két év óta a maga rettenetes súlyával készül agyonnyomni a fejlődésnek indult magyar iparos tevékenységét. A kormány tagjai össze is gyűltek a napokban s tanácskoztak, hogy mit kellene és mit lehetne tenni az állam anyagi segítségével a növekedő tömegnyomor ellen?

TÁRCZA.

ALKOTMÁNYOS ÉLET.

Csapra ütve a jelölt ur
Karczossal telt hordaja,
Mint bucsura, úgy jár oda
A nép nagyja — apraja.
Mond a magyar: — Igyünk sógor,
Minek álljon itt a jó bor?
Vigadozzunk! Busulhatunk
Akkor majd, ha temetünk...
Alkotmányos ez az élet,
Ilyen élet kell nekünk!

A pálinkás hangu kortes
Behoz vagy száz szavazót,
A jelölt ur mindöjükkért
Kifizeti az adót.
Az egészért nem kell semmi,
Csak a vokssal hive lenni.
Leszavazni? Milyen olesó,
Ezen jót is nevetünk...
Alkotmányos ez az élet,
Ilyen élet kell nekünk!

Ó bor, friss pénz, nagy gond arra,
Hogy a tál tele legyen,
Fejbetörés, fogkitörés —
Ez mind ingyenbe megyen.
Csak szabadság, egyenlőség
S busás haszon: ez a fő még!
Mít, hogy szégyen? Nem eszünk tán
Gombát, ha húst ehetünk...

Alkotmányos ez az élet,
Ilyen élet kell nekünk!

A nagyság ur parolát csap
Minden ember kezibe, —
Igaz: aztán siet vissza
Mosakodik izibe.
Hát mondjátok: Van boldogság
E kézmosáson túl tovább,
S csoda-e, ha sok pártkasszás
Jelöltet ugy szeretünk? ..
Alkotmányos ez az élet,
Ilyen élet kell nekünk!

Pont.

Fodor szekérbíró.*)

Irta: Ifjabb Mórícz Pál.

A szétágazó vasuti sínek telhetetlen pióczaként tapadnak a mi földünkre, magyar földekre. Elhíhetik kegyelmeitek, hogy ezek az aczél sínek nem is jobbak az eleven pióczáknál; mert amely pusztán egyet füttyölt ez az ördögi mesterséggel bajtott gőzmasina, darumadár, ezüstköcsag mind egy fiág elvadult oonét. Az országut menti barátságos fehércsárdák is vakolatukat hányták árvaságukban. Az álláskapu rozsdás, tört sarokvasán féledül. A csárda nádfedelét megtépásztta a szél. Még a gazdátlan veréb sem fészkel rongyos ereszetjébe. A delizsáncz nehéz, bőrfedeles kocsija sem robot az országuton. A fuvaros gazdák sem pattogtatják az ostorcsapót a csárda előtt.

*) Mutatvány a szerzőnek sajtó alá rendezett „Szegedi Krónikák” című kötetéből.

Midőn a gőzmasina zakatolva, dübörögve rohan a pusztaságon, sineivel, az aczélpióczákkal akkor huzza, akkor viszi kifelé a mi magyar erőnket. A mi füstöt pedig a gőzös bensőjéből okád, feketedik attól még a réti fehér virág is... Fodor uramnak, a szegedi szekér birónak is havas fehér pikéttől volt a mellénye, ezt a mellényt is az a füst feketítette be.

Fodor uram fuvarokat szerzett, azért tisztelte a régi szegedi nép szekérbírónak. Miuthogy a mázsamesternek meg véka-bíró volt a becsületes neve. A vásárbiztost vásárbírónak tisztelték. Halálbíró vala az, a ki a kinyujtoztatott sárga halottakat irosgatta össze.

A cigánybíró igazgatta a város alján sátorozó dádekát, banyákat és purdekat. A becsületadásban soha fukar nép még a koldusok inspektorától, a szegényház felügyelőjétől sem sajnálta a koldusbírói czimet és a telekkönyv vezetője volt a földbíró. A malombíró a lisztlopó molnárokra ügyelt.

A Fodor uram szekérbírói méltósága sem gyökeredzett más alapon, minthogy fuvarat közevitett. Mert mikor ő kegyelme virágzott, a magyar még a kalendárjomból sem igen ösmerte a vasutat. A kereskedők, a hupeczek, az utasemberek tengelyen járták a világot. És ha Szegedre érkeztek: Fodor szekérbíró szerzett nekik fuvarost, a fuvarosoknak pedig utitendéget. Két helyről is kidukált a szekérbíró érdemes jutalma.

A mi a külső vásznát illeti: Fodor nemzetes uram mutatós ember volt. 1830-as években még a becsületes csizmadia cseh is előljáró tagjaként tisztelte. Majdnem oly magas termetű volt, mint

legszálasabb verbunkos huszár. Kővér is volt. A tokája kettős ránczot vetett. Rózsarek színeztek az arcját. Hosszu bajuszát mindig pederintve viselte. Domboru természetén minél bírósabban feszült a sötét-kék magyar nadrágja. Nyulszőr selyem kalapja fél czilinder ábrázatu volt. Fekete selyem nyakkeendőjét az álláig tekerte fel. Réhfarbás kaputrokkja térdekalácsán alul ért. Három fényes tallér nagy gombra gombolta. Kivágott mellénye mindig fehérlett, mint a leesett hó. Kordováni bőrből készült a csizmája. De nem paraszti módon, a torokba ránczokat szedve, hanem simán, miként a belső emberek viselték. A tengei nádjából vágták a pälczáját. Az esztergályos elefántcsontból faragta ki a pälczatejét és selyembojt fityegett róla.

Szekérbíró uram a régi híres Fekete-Sas-utczában cselekedte a hivatalát. Ahol a Hatválasztó-vendégfogadó dőlt, öreg fala terpeszkedik, ezen vendégfogadó sarokajtaja mellett volt egy festett karospad az utcára kitéve. Fodor szekérbíró ezen padról intézte a hivatalát. Eldeglélt. Csak pénteki napot sem mulasztott el halpaprikás nélkül. Szekérbíró ur a halat személyesen vásárolta. Szegedi szokás szerint hajlós, guzsosan kötött fuzfa vesszőre fűzte a nyúlánk, tarajos kecségét és a márványos, fehértestű harcsa fűt. Még harmatgyöngye belül cipőt is vásárolt, aztán a vásárfával nagy hetykén lépkedett haza szekérbíró uram.

Kecskeméti tarajos főkötőt viselt a szekérbíróné nemzetes asszony. Savát, paprikáját mindig a legizesebben hagyta helyben a harcsa fűnek. A nemzetes asszony illómódon becsülte meg öregpárját.

E pillanatban senki sem tudná megmondani, hogy mekkora lesz a tél közepe felé a vidéki kisembereknek és munkásoknak nyomora, de a megdöbbentő alakban jelentkező kezdetből ítélve, ha gyors közbelépéssel nem segítenek, még sokkal nagyobb lesz, mint a múlt évben volt. Mi okozza ezt a fájdalmas és szegényletes állapotot? A legtöbb hajlandók okát abban az építési válságban keresni, a mely egy pár nagy építkezési vállalkozó bukása következtében a budapesti üzleti és vállalkozó életet érte. A legközelebbi ok ez is volt bizonyára, de a távolabbi, a végső és igazi ok eddigi közgazdasági politikánk hibás voltában keresendő.

A legutóbbi népszámlálás adatainak tanúsága szerint Budapest népszaporodása legalább is hatvanöt százalékában a munkakereső vidéki nép bevándorlásának köszönhető. A különféle elemi csapások s a földmívelést ért súlyos válságok következtében tönkrement falusi nép otthon nem tud megélni, a főváros, vagy nagyobb vidéki városok felé igyekszik szerencsét próbálni. Ennek következtében, különösen a fővárosban a munkás kezeknek oly száma gyűlt össze, hogy azonnal ezek meg ezrek érzik meg az ipari termelés legmérsékletesebb csökkentését is. A mi iparos és vállalkozó életünk még nagyon ingó alapokon nyugszik. Keretei nem szilárdak. Minden, a nemzetközi pénzpiac véletlenségeitől függő nagy töke szeszélyétől benne. Ha ma eszükbe jut a pénzpiac spekulánsainak, gyárak s egyéb fajta vállalatok keletkeznek. A munkás könnyen s aránylag hőven jut keresethez. Holnap az óvatossá lett töke visszavonul s megkezdődik az ipari pangás, az ipari termelés csökkentése, a munkások elbocsátása s a kereset nélkül maradt ezrek nyomora.

Ennek az állapotnak az orvoslása egy rendszeres és helyes alapokra fektetett közgazdasági politikai rendszernek kidolgozása és megvalósítása nagyon sok időbe kerül. A nép nyomora azonban égető. Azon rögtön kell segíteni. Mi tehát a teendő? Az, amit más országok kormányai is tesznek, ahol hasonló okok hasonló állapotokat szültek. Szomorú vizsgálatalunkra szolgál, hogy másutt is így van, noha ott a fejlettebb és erősebb iparos és üzleti élet jobban elbirja az időleges válságokat, mint nálunk. Németországot nem illetve, ilyen állapotok vannak a szomszédos Ausztriában is. Ott azonban a kormányvasútiügyi miniszter utján már is közbelépett és nemcsak maga sietett nagymennyiségű megrendelésekkel segíteni a gyárakon s az egyéb fajta ipari vállalatokon, de hasonló

szólította fel a magánvasutak igazgatóságait is.

A debreczeni ifjuság.

Debreczen, nov. 10.

A debreczeni ifjuság visszavetette a pestiek „Nemzeti Ideál”-ját, mely gyönyörű, szebbnél-szebb eszméket vet fel és ajánl kivitelre. Életrevaló gondolatok, új tervek fogantak e röpiratban, melyek bizsergésbe hozzák szunyádó véreinket s eszünkbe juttatják, hogy magyarok vagyunk, vagy legalább oly uton haladunk, hogy azokká legyünk. A faj érdeke az első, ez az alaphang, ez a mozgató rugó, melyből aztán az apróbb nemzettestítő szerkezetek ezrei pattannak ki. Legyünk magyarok, ne csak külsőleg, de szívünkben is, alapítsunk népegyetemet, vegyük fel a harcztot a gondolat és vélemény érdekében s rászuk le azokat a nyűgöket, miket a vaskalap, a kézvélemény s a pártoskodások eredményeiről tártak vállainkra.

Itt aztán ki is pattan a szeg. Mert nem mondom én, hogy szórul-szóra így van ez az Ideálban, de ehhez hasonló mindenestre. Lelket hevitők a jelszavai és nem puffogók, amint sokan mondják. Puffogó az olyan szó, mely képtelenségekről beszél. Az pedig, hogy a pesti ifjuság megtisztuljon a régi posvány idejéből rajta maradt szennyről, nem képtelen dolog, bár — sajnos — ma még mindig ott mozog egyrészt az aljban.

Mert a Nemzeti Ideál megírói között vannak derék, becsületes, hazafias és faji gyűlöletet gyűlölő ifjak, kiket magyarságuk hevében ért a Kőpösdyk felhívása, hogy segítsenek a „sorvadó magyarságon”. Ezek az ifjak a hazáért akartak dolgozni, tisztán, önzőn s éppen ezért nem érezte meg nemes hévvel telt lelkük, hogy itt cézgerül használják fel hazafiságukat. Nem állíthatjuk, hogy megbánták e cselekedetüket a creódába került egyetemi polgárok, de azt igen, hogy sok jeles ifju kedvét vette el mindörökre a dolgozástól ez a vihar.

Mert vihar ez. Sokan legalább annak tartják. Különösen azok, kik tisztító zivatarnak mondogatják és azt hiszik, hogy enélkül elveszett volna a magyarság.

Feljebb idéző jegyek közé tettem e két szót: sorvadó magyarság! Ez volt mindenba a leghatásosabb frázisuk azoknak, kik általános mozgalmat akartak indítani a magyarság érdekében. Ezt elmondhatták joggal százhusz esztendeje, amikor a sorvadás csakugyan dült, de nem ma, amikor igazán duzzadunk a magyarságtól. S ezzel nem akarunk opponens helyet elfoglalni a hazafias áramlatokkal, de meg akarjuk tudni, hogy ki indítja azokat, milyenek az eszközei és mely sikert remél? Ugy vakon belemenni egy dologba, mely nemzetiséggel teli hazánkban könnyen reakciót szülhetne, nem lehet.

Sok okos szó hangzott fel a debreczeni gyűlésen, de a szónokok néhány megmutatta, hogy nem ismeri a pesti üzelmeket. Nem ismeri a Kőpösdyk tanyáját, nem tudja, honnan kapják

a pénzt felekezeti igazgatásukhoz azok, kik a vidéken auro et argento toborozzák hiveiket. Nem ismerik az alakokat, nem tudják, hogy azoknál a magyarság csak egy fogalomban van benne és ez a katolicizmus. Nem veszik észre, hogy ez az Ideál, vagy mi a szósz, minden jelessége mellett is galád förmédvény a hazafias, magyar ifjuság jó érzése ellen, ha megvizsgáltuk, hogy honnan és milyen uton került hozzánk. Nem ismeri azt az „ezer” ifjat, kik megirták e röpiratot s nem ismerheti, mert Kőpösdyk ur maga is legalább száznak a bőrébe bujt bele.

De ismeri a Stephanemot, mely a Szt. István társulat nyomdája, E nyomda szerzői és tördelői ezental színtén fehér gipsz keresztekkel fognak ostantálni, bálványuk Molnár apát, lapjuk az egy pápai áldásos Alkotmány s a két áldású Magyar-Állam lesz. Egyébiránt a felekezeti gyűlölködés ismeretlen fogalom előttük s a magyarsággal küzdenek az egyetemi ifjusággal együtt ujjatlan kurucz mentében. A nyomdászemélyzet legtöbb tagja protestáns, sőt — horribile dictu — még kazár is van közöttük. Katolikus egy sincs.

Ebben a nyomdában nyomatta a mai politikai pártok legutálatosabbja, minden jóérzésű ember meztelvezésére a Nemzeti Ideált. Hála Debreczen ifjuságának, hogy ennek elvetésével megmutatta komolyságát.

Kőpösdyk bukása frissebb és kellemes szellőt lengedeztet. Bárcsak a szabadság, az igaz magyarság kelne ki belőle.

Figyelő.

Színészeink a szinpadon.

Debreczen, nov. 10.

Mikor már megnyugodtunk, mert meg kellett nyugodnunk abban, hogy színházunk marad a régi, a közönséges, akkor arra a véleményre jöttünk, hogy a debreczeni színészek nagyrésze szándékosan, készakarva igyekszik sokszor az összhatást saját játékaival megrontani. Ez súlyos vád, melyet meg kell okolnunk.

Ezt a szándékosan tönkretett debütirozást sok oldalról nevezhetjük a nevén: nyilvánlat az, minthogy meg is nyilatkozik, a színészek kedvetlenségében először, a mikor a művész magánéletének valamely felmerült bibije elveszi a hangulatát. Ekkor ilyen az ujságok stereotyp kritikája: X. ur nem volt elemében, vagy F. kisasszony indiszpozícióval küzdött.

Ez a legegyszerűbb, de egyszersmind a legjellemzőbb is. A művész, ha szinpadon van, nem privát egyéniség és bármennyire nyomja is szívét magánéletének keserősége, érezetnie nem szabad azt publikumával. Ennek a takarása nem komédiázás; Mainvilléné legnagyobb riválisával, Zelmirával akkor vette fel a művészi harcztot, mikor az ura haldoklott; pedig ez az asszony jobban szerette az urát, mint a maiak.

Vagy ott a második hiba, a készületlenség. Sehhol sem észlelhető ez oly veszedelmes elterjedésben, mint a mi szinpadunkon. A mi sugónk érdemtelennél tölti be állását s nem is lesz belőle jó sugó; mert ő már nem suttag, hanem kiabál. Szüksége van erre, mert különben kész a botrány.

Különösen előfordul ez a középdrámai és társalgási darabokban és akkor, ha kicsi a közönség. Ilyenkor ismét „kedvetlenül” és „indiszponálva” mondják el rolléikat színészeink. Azzal védekeznek talán, hogy őrös háznak nem érdemes szívvel játszani? Ha egy (1) ember hallgatja az előadást, akkor is teljes buzgalommal kellene játszaniok, ha ugyan megtartanák az előadást.

S nunc venimus ad fortissimum: miért kedélyeskednek színészeink olyan sokat a szinpadon? Minden este feltűnhetik, hogy különösen a hölgyek olyan buzgón társalognak, nevetgélnek szerepeiken kívül, amilyen alapos hányavetiséggel partnereik szerepeikben. Ez a legérdekesebb, mert legujabb jelenség ma szinpadunkon, s ez az, mit leginkább kellene hibáztatnunk. Nem azt akarjuk mi, hogy a *veneteg próbával agyongyötört* színészek szerepeik rideg betűjei közé temetkezzenek az előadások alkalmával, de megkívánhatjuk, hogy mérsékeljék magukat ebbeli gyönyörűségükben, mely a közönség művelt izlésének nem gyönyörűség. Majd este, mikor a festék mind a mosdótól vízébe fűt, mikor a foyerban csak szundikáló rendőrök és rubaszállító alakok imbolyognak, akkor szabad a világ. Aminthogy sajnós, nagyon is az!

Fejemet félttem a betöréstől.

Gamma.

HÍREK.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága novemberi rendes közgyűlését 28-án fogja megtartani. A közgyűlésen több jelentős városi ügy kerül tárgyalásra.

— **Csokonai ünnepély.** 1773 november 17 — 1902 november 17! Százhuszonnyolcz év telt el azóta, hogy Csokonaink született. Vasárnap tartja kegyeletos ünnepélyét főiskolánk ifjusága a kollégium dísztermében. Fái Flóra, drámai szende szavai, *Ferenecy* Gyula dr. megnyitó beszédet mond, valaki elszavalja *Gyökössy* Endre pályadíjat nyert költeményét s *Balkányi* Kálmán ünnepi szónoklatot tart. Az ünnepség után az Irodalmi Társulat elnöke, *Milotay* István megköszoruzza Csokonai szobrát.

— **A Csokonai kör** említett november 17-iki gyűlése előtt választmányi ülést is tart, melyen az országgyűlési képviselőknél megválasztott Bakonyi és Benedek doktorok, titkárok utódait választja meg. A jelöltek *Koncz* Ákos, *Gulyás* dr és *Kardos* Albert dr. Valószínűleg a két utóbbit választják meg, mint legérdemesebbeket.

— **Városunk egészségi viszonyai** Dr. *Sárváry* főorvos jelentése szerint kedvezőtlenebbek az október haviaknál, mert a heveny fertőző kórosok száma emelkedett. Sok a torokgyulladás, vörheny, hasihasnyálmirigy és torokgyök. Ez utóbbi betegségekben 13 haláleset fordult elő. A betegedések a Telyk-utcán különösen sürűnek; azért ez utca elemi iskolájának három alsó osztályát fertőtlenítés céljából bezáratni javasolta. Ugy történt.

— **Tűz.** Az ujkertben kedden este tűz ütött ki Szűcs Sándor második járási pajtáján s egy szénaküls leégett. A továbbterjedést a mén-telep derék katonái akadályozták meg.

— Maga gazdám! Édes gazdám...

Ámde szekérbíró uramnak nemcsak a fuvarosok, az utasok előtt volt nagy becsülete. Szeged város első gazdáit szívesen törléskedtek a szekérbíró ur hosszú, réhfárbás (őzbórszin) kabátjához. Oka-foka volt ennek is.

Temesvártól Szegedig elég hosszan fut az országút. Látó ember, meg a kinek füle alkalmas a hallásra, csak egy ilyen forduló utban is sokat tud tapasztal. Már pedig a temesvári gyorskocsi első kocsisa éppen ilyen ember volt. Ez a kocsis ember a mi ujságot Kolozsvártól Szegedig tapasztalt, azt először mindig a szekérbírónak ujságolta el... A Hétfalvasztó fogadóban még a harangot is meghúzták, mikor a gyorskocsi csengetője a nagy piac felől csendült, csilingelt és szolgál, kukta, szoba frájla, gazda mindnyája kirohant a kapuba és az utcai néppel úgy várták kíváncsian a gyorskocsit, a mely midőn befordult a vendéglő udvarára. Fodor szekérbíró parolázott legelső az első kocsisal. A lovak kifogása, takarmányozása, gondozása már az udvarosok dolga volt; mert az első kocsis alighogy leszállott a gyorskocsiról, mindjárt külön kis szobába húzódott Fodor szekérbíróval. Azon frissiben ujságolta a madárlátára, gyorskocsin hozott pletykákat. A hirhordó kocsis riporteri dija természetesen fizetődött. A szomszéd laczikonyháról frissen pirult, ropogós bőri cigánypecsenyét, lágy fehér, czipót parancsolt a szekérbíró. Az illatos, az aranyárga magyarádi bort meg az „Arany-Sas” csapszékéből mérték. Ilyen izletes volt a hirhordói fizetés.

Máskülönben a gyorskocsinak segítettek a hirhordásban némely beszédesebb utasok is. Az

utasok közül csak az urak, a kereskedők máhábztak le a vendéglőfogadóban. A közönséges fuvarosok, kupeczek, a föld-népének kedves vendéglője a laczikonyha volt. És az éhes magyar, miután kocsiját a Páva vagy az Arany-Sas udvarába állította, a Laczikonyhára bakalásztott ki. Hegyes bicskáját, az elmaradhatatlan börtarisnyáját egyik sem feledte otthon. A híres szegedi laczikonyhán friss czipót, meleg kalácsot, turós lepényt, málé, nádközé, máglyába rakott sült keszeget, kocsonyát mindig élvezhetett.

A nyílt tűzhelyeken a cigánypecsenye a friss kolbász, az oldalas, a bőrs magyar pecsenye is napáldozatáig sistergett a serpenyőben, mindenki gusztusa szerint választhatta ki az iyenének kedves, áhitott falatot. A gyöngébb gyomru asszonyok pedig a laczikonyha előtti gyümölcs-piaczon a garmadára rakott piros almából, az aranyhártyás körteből válogathattak, márhogy mikor mely gyümölcsnek volt az érisideje.

Fodor szekérbíró volt tehát az eleven ujság, mert ő kegyelme adta tovább mind azt, a mit a gyorskocsi első kocsisától, az utasoktól, a fuvarosoktól hallott és tapasztalt. A borbély-officinában tartotta a kedvesen színezett előadásait. Akkor a borbély műhely volt az, a mi ma a kaszinó. — A nagykocsisok, a kik Erdélybe is befuvaroztak, a disznóvágók, a hajósgazdák, a szappanosok, czinczárók (juhvágók), lókupeczek, a polgárság többi más érdemes, tisztelt tagjai a borbély-officinában gyűltek össze, itt cserélték ki eszméiket.

Ujságot csak a zsidók olvastak. Leginkább német betűkkel irták az ujságot; ha tehát valaki a Fekete-Sas vagy a Hétfalvasztó fogadóban ujságot

olvasott, bizonyosan idegen kereskedő, vagy zsidó volt... A polgárok azért igen szerették a szekérbíró, mint eleven ujságot is, mert Fodor szekérbíró nemcsak vénasszonyos mende-mondákról, de a külsőbb statusokban, a vármegyében kerengő hírekről is tájékozódva volt.

Fodor szekérbíró, kedvező időjárásakor, márkora hajnalban kiült a Hétfalvasztó előtti hivatalos padjára, onnét igazította a fuvarosnak a busásan fizető utivendéget, a kényes utivendégnek pedig, a kényelmes, a fedeles kocsi. Fodor uram szavalt a fuvarosok megbízhatóságáért is. És semmisen ártott inkább tekintélyének, mint a midőn Fodor szekérbíró egy tizenhatsz éves síhedert állított személyfuvarba. Ez a suhanc meggyilkolta a fuvarozott útasát, a ki gazdag kereskedő volt és Szabadkára szándékozott. Ezt az utast az alsó tanyai buczkák közt gyilkolta le. — Még a fejbőrét is lenyuzta a szerencsétlen áldozatnak.

Majd azonban indzsellérek indultak el a pusztában, a hol ezelőtt a lovasbetyárok bujós-káztak a pandurokkal. Ezek az indzsellérek me-regették a pusztát. A vonalirányában mindenhol széleslátu töltéseket kubikoltak, a melyekre később jövő munkások csodálatos, hosszú vékony acél pálcákat raktak le. A fuvarosok eleinte nevelték ezt a munkát.

Ámde Pestfelől dübörögvé indult Szegedre a gőzmasina. Riadva repül a vadmadár beljebb-beljebb az alföldi vadon, vizek felé... De még ez a vasut nem ártott Fodor szekérbíró hivatalának. Még a temesvári vasut kiépítése sem, csak a midőn az alföldi vasuton is dübörögni kezdett a piros szemű, tüzes szörnyeteg, a vasuti

jelzőharangokon ekkor kondult halálórája a rátarti szekérbíró hivatalnak... Megfehéredett, megöregedett, megtört Fodor szekérbíró ur. Hiába üldögélt a Hétfalvasztó előtti káros padon. Hiába tekingett az utca végére, nem csendült a csengő, nem kanyarodott ki a gyorskocsi. A nyalka kocsis nem csergette suhögőjét. Fuvar-szerzés végett nem folytadnak többé az öreg szekérbíróhoz. Sőt inkább egy szomorú napon a szeretett életpárja, a nemzetes asszony is elköltözött az árnyékvilágba. Nem várt a gyors postakocsira sem.

A szegény szekérbíró egészen összeesett. Fuvarjai odamaradtak. A nemzetes asszony meghalt. És az öreg szekérbírónak az ünnepnapokon sem terítették többé halpaprikást, harcsás káposztát, juhust édes káposztával, foszlós rétes-bélest. Sőt Fodor szekérbírónak még a leesett hónál fehérebb mellénye is elpiszkolódott, a mire mindig büszke volt a nemzetes asszony. Előbb bepiszkolódott a fehér mellény, mit a nemzetes asszony szerető két kezével mosogatott, vasalgattott fehérre, fényesre; de rongyosodott is aztán, végül a mellény. Fodor szekérbíró a városi szegényekházából temették el. Mert azok a pusztaságokon keresztül szaladó vaspiócák, a vasuti sinek emésztették fel az életerejét. Szívét pedig szétmorzsolta az az utálatos dübör-gésű, véres szemű vasszörnyeteg, a melynek kormos füstjétől, a merre csak száguld, piszkos, fekete lesz még a réti fehér virág is.

— **A Casino**, mely tavaly feléledt hamvból, az idén ismét megakarja mutatni, hogy él. **Weszprémi Zoltán** elnöke alatt néhány nap mulva ülést tart a vigalmi bizottság az ünnepély programjának előkészítése céljából.

— **Kilenczedik gyógyszerárunk** ügye tíz esztendő óta vajudik, míg végre szerdán **Radákovich Géza** pesti gyógyszerész engedélyt kapott arra, hogy az Árpád-téren megnyithassa gyógyszerárát. A Csicsogó kihalt vidéke élénkebb lesz talán az otlakók öröme és — valószínűleg az új patikus hasznára.

— **Karácsonyi kiállítás.** A debreczeni ipartestület az idén karácsonyi kiállítást rendezett felhívta a debreczeni iparosokat részvételre. A jelentkezések arányából arra lehet következtetni, hogy az idei látogatás sokkal látogatottabb és fényesebb lesz a tavalyinál. A vezetőség különben azt az érdekes tervet vetette fel, hogy 20 filléres belépőjegyeket fog kibocsátani s az így befolyó összegben a kiállított tárgyak egy részét megveszi és a látogató közönség közt kisorsolja. Így biztosítja egyfelől, hogy sok kiállított tárgy elkél, másfelől a közönség szerencsés emberei a művelzetlen kívül épen olyan érdekes, mint értékes jutalomban fognak részesülni.

— **Telefonunkat** Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter bevonatta az országos városközi telefonba azon alkalomból, hogy Eszéken és Kaposváron nyilvános telefonállomást rendeztetett be. Két koronáért három percig beszélhetünk ma már budapesti ismerőseinkkel.

— **Jókiék.** A pletykasorozat nem való ujságba. Felhárító még gondolatnak is, hogy az agg poéta babékoszoruit hirlapi nyilatkozatokkal tépdeli le. A felesége most játszott Pozsonyban, természetesen férje nevének nimbusza alatt. Kipisszegték, mert hidegen hagyott mindenkit. Ez a hiúság vásárainak eredménye, érdekes tanulság és mindenkiféle kielégítő nemzis. Igazat mondtunk?!

— **A városi tanács** katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja azon debreczeni s más községbeli illetőségi állítás és népfelkelő köteles ifjakat, akik az 1879., 1880., 1881., 1882., 1883-ik években születtek, hogy összeírásuk végett a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében (város-ház keresztülpótló I. em. 18. számú ajtó) naponként a hivatalos órák alatt délelőtt 9—12, délután 3—6-ig 30 nap alatt, de legkésőbb november hó végéig annyival is inkább jelentkezzenek (illetőségi bizonyítvány, kereszttevé, munka vagy cselédkönyv magukkal hozandó) mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna — elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, vagy ennek megfelelő elzárással büntetettik.

— **Tolonczuton.** Kiss Ágnes és Szilágyi Rozália cselédleányokat tisztességtelen üzemleik miatt illetőségi helyeikre tolonczolta kedden a rendőrség.

— **Megint a kőművesek.** Óh, nem a Nagyerdőn! Ilyesmire már nem való az idő. Annyi történt mindössze, hogy a Kossuth-utczai Kardos-féle ház építésénél foglalatokodó Bajdó Sándor a Kovács András pajtása hátába szurta a bicskáját.

— **Hirtelen halál.** **Leskovics Gyula** hadházi mészáros marhavágás közben megcsuszott a sima betonon, s a kezében levő kés mélyen a bal mellébe fúródva, halálát okozta.

— **Gimnazista** gyereket, **Háry Györgyöt** gázolta el egy méntelepi kocsi a Hüvelyes-utczán. Hátán, mellén és oldalán szenvedett töréseket és zúzódásokat. Csemete-utczán, szülei házában ápolják.

— **Nem tudott élni.** **Murvai Imre** kefégyári munkásnak hogy meghalt néhány hete a szép felesége, nem hirt tovább élni. Szerdán hajnalban kötelel kötött szobája gerendájára s s felakasztotta magát. Meghalt.

— **A tüntetések epilógusa.** Geréby Fülöp utódai, Tóth Béla és Katz Hermann már a múlt héten kérelmet adtak be a tanácshoz, hogy fusse meg a város a tüntetésekből származott károkat. Most hozzájuk csatlakozott Pájer József is, kinek értékes reklám-üvegtábláit törték össze a tüntetők. Szegény város!

— **Apróbb hírek.** A debreczeni sertésvesz megszűnt. — A petróleum árát Csehországban készülnek felemelni. — Az adóhivatal ellen paaaszt emeltek **Kerekes és társai**, mert szerintük a mai rendszer mellett lehetetlen a könnyű lebonyolítás. Igazuk van. A polgármester rendeletet adott ki, mely szerint az adóhivatal ezentul 8—12-ig és délután 2—6-ig lesz nyitva. Valami, de nem elég! — Egerben a **Tarbay Béla** ékszerületéből ötezer korona értékű ékszereket vittek el. — **Jókayné** mégis abbahagyta **művészi** körutját, miután belátta, hogy **Jókay** feleségének lenni még nem egyenlő a művészettel. — **Ferenczy Elek** főszolgabíró ügyét tudvalevőleg megfellebbezte a miniszterhez, ki új vizsgálatot rendelt el ez

ügyben. Tudjuk, hogy az ítélet marasztaló része el fog tűnni. — **Kulesár József** böszörményi bádógos leesett a toronyról. Estében fennakadt egy állvány rudjában s így csak jobb lábán szenvedett sérülést. A közkórházban van.

— **Rejtélyes haláleset.** Varga Sámuel hatvan-hetven év körüli háztulajdonost tegnapelőtt reggel halva találták a Bercsényi-utca 69. számú házában. Az ottani lakóknak feltűnt, hogy az öreg, aki rendszerint korán szokott kelni, nem mutatkozott. Azt hitték, hogy talán beteg lett s kíváncsian nyitottak be a szobájába. Az öreg ott feküdt az ágyban meredten, mozdulatlanul, elváltozott arccal. Már akkor halott volt. A lakók egyrésze orvos után nézett, a másik pedig elment jelentést tenni az esetről a rendőrség bünyői osztályának. Időközben megérkeztek dr. **Altmann Béla** s **mindjárt azután megérkeztek a rendőrség kiküldöttjei is.** A házbeliek előadása szerint az öreg **Varga Sámuel** már az előtte való estén panaszkodott, hogy rosszul érzi magát. Említette, hogy orvosért küld, de hogy küldött-e, nem tudja. Az öreg ágya mellett azonban ott találtak egy orvosi rendelvényt s egy üveg orvosságot is, a melyből néhány kanálnyi hiányzott. Ez pedig azt bizonyítja, hogy az öregnél tényleg járt orvos, rendelt s **Varga Sámuel** használta is az orvosságot. A rendőrség kiküldöttjei erre a hullát kivitették a közkórházba, a lakásban talált 59 korona és 4 fillért lepecsételték. A rendőrség ezután a halál okának kiderítése végett elrendelte a **Varga Sámuel** felboncoltatását. A boncolás tegnap délelőtt 12 órakor történt meg, ahol a rendőrséget **Orosz László** rendőrfogalmazó képviselte.

* **A kilenczedik osztályorsjáték.** So-hase volt szerencsére olyan nagyon szükségünk, mint most. Nagyon időszerű tehát a m. kir. osztályorsjáték kilenczedik sorsjátékának beköszönte. Már nem új intézmény hazánkban az osztályorsjáték; hiszen nyolcz sorsjátéka megkedveltette közönségünkkel és meggyökerezett a beléje vetett bizalmat. Kifogástalan működése, kezelésének abszolút korrektsége, szerencse esélyeinek rendkívül kedvező volta, nyereségeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára könnyítő osztályrendszer a magy. kir. osztályorsjáték népszerűvé, sőt egyes-nesen közzükséggé tették. A most kezdődő IX. osztályorsjáték első osztályára szóló sorsjegyek már kaphatók. Ennek az osztálynak huzását az idén november 21. és 22-én tartják meg.

CSARNOK.

MEGTÖRTÉNT.

Nem tudom, mi történt énelem,
Gyönyörben uszik a szívem.
Egy érzet az csak, mely boldogit,
Hogy szeretlek tisztán, hiven.

Óh, mint epedtem, mint rajongtam,
Mennyire vártam e napot,
Mikor a hosszú hallgatásért
Valami jutalmat kapok.

Megtörtént hát! A lelke boldog,
Boldoggá teszi a tudat,
Hogy ketten együtt járhatjuk meg
A hosszú emberi utat!

Mert mondhatom már félig, lelke,
Hogy az enyém vagy édesem,
S elmondhatom, hogy a mi éltünk
Nagyon, nagyon nyugodt leszen!

Nem lesz reám panaszod, meglásd,
Majd csendes, szelid férj leszek,
Az lesz egyetlen óhajtamom:
Kedvessé tenni életed!

Magam majd néha elmerengek,
Tán tollat is ragad kezem.

S apró örömet, apróbb but-bajt
Mindet a tollamra veszem.

Regélek néked boldogságról,
Mit érezni fog majd szívünk,
Regélek tulvilági üdvörlől,
A miben mindketten hiszünk.

És majd, ha tél apó deret hoz,
És minden oly bus, hervatag,
Beszélgetünk a szerelemről
A hosszú, téli est alatt.

Egy kis szoba elég lesz nekünk,
Mégfőrünk benne csendesen.
Bár az én nagy, nagy szerelmemnek
Tudom, hogy ez kevés leszen.

Aztán... Ne szöjjük már tovább hát
A remény fénylő szálait,
Az üdv, gyönyör előérzete
Már most is, most is mámorit.

Sasszárnyakon szeretnék menni,
Hogy láthassalak angyalom,
Megyek, mennem kell, az ajkadról
Bátoritást kell hallanom.

Bátoritást: hogy lelkebben is
Ég szere'münknek a fele,
Az én szívem e szerelemmel
S ennek üdvével van tele!

Fogadd előre üdvözletem,
Fogadd jó szíveddel kedvesem.
Fogadd olyan szívesen, édes
Amily szívből én teszem!

Isten veled! Néhány nap mulva
Találkozunk, — csak ez hevit;
Isten veled! S tartsa fölötted
Megáldó angyal seregét!

Karász.

SZÍNHÁZ.

(g. z.) Csupa reprisünk volt a héten. A két legérdekesebb mindenesetre a Kis mama és a Kis szökevény volt.

A **Kis mamát** tavaly láttuk először és a tavalyi hangulat, meg a hatás is jobb volt, mint a múlt hét szerdáján. **Fűi Flóra** és **Tanay** természetesen most is a régi jók voltak, kiknek majd minden jelenésük művészi magaslalon állott. A ház feltűnően üres, a szünetközben játszó zenekar tulzajos.

A **Kis szökevény** felrissítése azért volt érdekes, mert **Komlóssi Emma** először játszotta nálunk a czimzerepet. Meg is telt a színház. S

amit előre tudtunk, úgy történt: **Komlóssy** teljes sikert aratott, zúgott a tapsvihár. Hogy a külsőségekből is említsünk valamit, hát **Komlóssy** kisasszony kapott két virágállványt. Mellette **Érczkövi** ért valamit, bár kissé fanyar volt s szokása szerint mozgatta végtagjait. Ezt a modorosságot számtalanszor megróttuk már s különösen a Modellben, de **Érczkövi** nem tud róla leszokni.

A **Zaza** előadásáról lapunk zártakor vesztünk hírt. **Fűi Flóra** osztatlan sikert aratott benne, magas színvonalon álló játéka, a szerep szépségeinek érvényre juttatása és kosztümjei egyaránt nagy hatást keltettek. Jövő számunkban részletesen írunk ugy a **Zazáról**, mint a másik szenzációsabb újdonságról, a **San-Toyrol**.

Szerkesztői üzenetek.

B. Z. Miskolcz. A Bőregér előadása alkalmával elszórt üdvözlő vers tényleg lapunkban jelent meg először. A vers szerzője **G. Z. joghallgató** belmunkatársunk. Ugyanó van megbízva színházi rovatunk vezetésével, így tehát teljesen megnyugtathatjuk, hogy szerkesztőnk a maga részéről az idén lapjában a szintársulat egyetlen tagja mellett vagy ellen állást nem foglalt.

L. S. Helyben. Hogy mért rohant annak a tüntetésnek neki néhány ujság? Csak azért kérem, mert nem volt mit írniok mást. Nevettünk rajtuk szívből, őszintén.

K. I. Tata. Ön panaszkodik, hogy minden dolgozatát ilyen üzenettel honorálják a szerkesztők: **Papirkosár.** Mi változatosság kedvéért azt mondjuk: **Kályha.** — A nyárra nagyon élénk az őszi reakció s igen hűvös a redakció.

T. R. A.-Szántó. Ugyan, ugyan! Hát ön azt mondta a fogfájós embernek, hogy: **Hideg vasat** szoktak ajánlani, de én inkább meleget javasolok ebben az időben! Menjen maga kis hamis!

Nem közölhetők. A nagy elefánt és a kis légy... Jaj be' nehéz... A kövér nagynéni... A haldokló... Feltámadott!... Oh milyen szép... **Pichler**, a mi képviselőnk. (Korteszóta.)

NYILTTÉR.

Eladó ház.

Péterfia-Búsi-utczán a 18-ik számú szeglet ház, melyen jó menetelű fűszer üzlet van, 4 hold 50 □ öl ondódi földjével együtt eladó. Értekezhetni ugyanott a háztulajdonosnéval.

Meghívás.

A DEBRECZENI KERESKEDELMI CSARNOK

t. tagjai

az 1901 november hó 10-ik napján délután 3 órakor a Csarnok helyiségében megtartandó

Rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívataknak.

T á r g y a k :

1. A választmány jelentése a Csarnok működéséről, az évi számadások beterjesztése;
2. a jövő évi költségvetés megállapítása;
3. az alapszabályok módosítása;
4. három tagu számvizsgáló bizottság kiküldése;
5. a tagok részéről benyújtott indítványok.

Az elnökség.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)

